

Ontmoeting en spanning in de tuin

Velen hebben moeite met de paasverhalen. Wat moet je daarvan geloven? Leert het verhaal ons iets over de zekerheid van het leven na de dood, of willen ze wat anders zeggen. Wij nemen Maria Magdalena als gids, bij wie Jezus aandrong zich niet aan zijn lichaam vast te klampen. Wat gebeurde er die paasochtend in de tuin?

Erik De Smet

Waarom Maria Magdalena Jezus niet mocht vasthouden

NIET ver van de oude muren van Jeruzalem bevindt zich een bevallige tuin, waar volgens de protestanten zich het graf van Jezus bevond. Anders dan de Grafkerk van katholieken en orthodoxen is het een behaaglijke omgeving. Pelgrims lezen hier graag Johannes' paasverhaal, waarvan het eerste deel (vaak) wordt gelezen in de viering van paaszondag en het tweede op de dinsdag na Pasen. Niet weinig mensen hebben moeite met dit soort verhalen. Je moet ze immers 'anders' lezen.

Zo is alvast het decor, een tuin, niet zonder betekenis. Jozef van Arimatea, een rijke burger en een hemelijke leerling van Jezus, had

Pilatus om het gekruisigde lichaam verzocht en liet het begraven in een vers gehouwen rotsgraf in een tuin vlakbij Golgotha. Dat was een grote eer, slechts weggelegd voor personen van koninklijke bloede.

Het evangelie, en zeker dat van Johannes, speelt volop met verwijzingen naar het Oude Testament. De evangelist wil zijn lezers herinneren aan de tuin van Eden, het aards paradijs uit het scheppingsverhaal (Genesis 2, 8). Toen werd de band tussen God en de mensen verbroken, maar nu worden wij, mensen, weer in de tuin uitgenodigd en reikt Jezus ons de hand van God.

Laten we even kijken wat er in deze twee paasverhalen precies

gebeurt. Het begint 's nachts, wanneer Maria Magdalena ontdekt dat de steen van het graf is weggehaald. Ze vermoedt dat Jezus' lichaam is gestolen en roept er Simon Petrus bij en een andere leerling „van wie Jezus hield”. Petrus betreedt het graf, ziet de doeken liggen en op dat moment gelooft hij. 'Zien' en 'geloven' worden met elkaar verbonden. Alleen, op dat moment hebben zij de verrezzen Jezus nog niet gezien. Toch geloven ze.

Vrouw met zending

Op dat moment kan Maria echter nog niet in de verrijzenis geloven. Zij weent. Maar dan ziet ze twee personen in het wit zitten: een aan het hoofdeinde, een aan het voeteinde. Engelen? Opnieuw moet je het Oude Testament kennen, want dit beeld verwijst naar de Ark des Verbonds, die er net zo uitzag. Tussen beide engelen bevond zich, volgens de joden, de zetel van God. De evangelist koppelt dit beeld aan de plaats waar de gekruisigde Jezus rustte. De gekruisigde is dus het teken van Gods heerlijkheid. En de dode Jezus is voor Hem dus ook al de verrezzen Heer. Johannes schrijft immers zijn hele evangelie vol verhalen over Jezus' woorden en daden vanuit de ervaring van Pasen.

Andere Bijbelteksten waarin tuin en ontmoeting met elkaar verbonden worden, zijn de liefdesgedichten die het Boek Hooglied vormen. Het betreft een haast erotische dialoog tussen een bruid en een bruidegom. Reeds vóór Jezus interpreteerden de joden deze teksten als een voorstelling van de liefde tussen God en de mens.

Deze verzen had de lezer uit Johannes' tijd in het achterhoofd, wanneer hij vernam hoe Maria Magdalena van verdriet weende in de tuin. Zij is de smachtende die haar geliefde mist. Zij zoekt ook

In Johannes' paasverhaal verschijnt Jezus betekenisvol in een tuin. Maria Magdalena meent dat Hij de tuinman is. © Corbis

zijn lichaam, ze wil lichamelijke nabijheid. De engelen vragen haar waarom ze huilt, waarop ze klaagt dat ze „mijn Heer” hebben weggehaald. En dan verschijnt Jezus zelf. Vreemd genoeg herkent ze Hem niet. Ze meent dat Hij de tuinman is. Dan zegt Jezus „Maria”, waarop haar ogen opengaan. Een heel bijzonder moment is het, noem het de paaservaring. De bruid vindt de bruidegom. In die paar zinnen klinken nog vele andere verhalen mee.

„Hou Mij niet vast”, klinkt het uit Jezus' mond. Hij bezweert Maria Magdalena zich niet aan zijn lichaam vast te klampen. Het lijkt alsof Jezus daarmee aangeeft, voor al zijn leerlingen in alle tijden, dat Hij niet langer zichtbaar aanwezig zal zijn. Maria krijgt vervolgens heel opvallend een zending. „Ga naar mijn broeders en zusters”, gebiedt Jezus. Die staan voor de Kerk, en de vrouw uit de tuin wordt aldus een apostel om het goede nieuws in de Kerk te verspreiden.

Volgens de Nederlandse theoloog Wiel Logister, die veel publiceerde over de verrijzenisverhalen, zijn deze paasteksten net zo apart als het scheppingsverhaal. Niet toevallig wordt het verhaal van de schepping dus ook in de liturgie van de paasnacht voorgelezen. Deze verhalen letterlijk nemen, is een doodlopende weg. Je kunt ze pas begrijpen, als je ook andere Bijbelverhalen laat doorklinken. De paasliturgie biedt dan ook heel wat andere Bijbelzinnen om beter te begrijpen waar het om te doen is. God wordt leven onder ons, en de mensen ontvangen een nieuw leven in God.

„Over de verrijzenis spreken is net zo moeilijk als spreken over God”, aldus Logister. De paasverhalen vertellen van een nieuw begin, maar dat veronderstelt dat je weet wat er aan voorafging. De paasverhalen wekken vervreemding bij de lezer op.

Maar wat dan met Jezus, die blijkbaar opnieuw levend geworden is en alvast door Maria Magdalena opnieuw werd herkend? Lees je het evangelie, dan lijkt Hij steeds opnieuw de blik van de leerlingen te ontglippen. Dat blijft een 'mysterie van het geloof', zoals de christenen het later gevat uitdrukten.

Zending staat centraal in Johannes' paasverhaal. Maria Magdalena blijft opvallend genoeg niet bij 'haar' tuinman verwijlen. Ze gaat de verrijzenis verkondigen. Wanneer Christus vervolgens verschijnt aan zijn leerlingen, wenst Hij hen niet enkel de vrede toe, maar zendt Hij hen ook: „Zoals de Vader mij gezonden heeft, zo zend ik jullie.” Daarover gaat het paasverhaal. Niet over het keiharde bewijs dat een dode weer levend kan worden.

Nochtans veranderden de evangelische paasverhalen ons perspectief op leven en dood. „Wegens de wijze waarop Johannes over de dood van Jezus spreekt, heeft zijn taal doorheen de eeuwen invloed gehad op het christelijk vertroostend spreken bij het verlies van nabestaanden”, aldus Gilbert Van Belle en Martijn Steegen, die vorig jaar een boek uitbrachten over Johannes' lijdensverhaal. „In de dood worden wij verwijderd van wie we liefhebben. Maar het is alleen een overgangsmoment dat uiteindelijk de weg baant naar een blijvende en vreugdevolle vereniging met God en met diegenen die wij liefhebben. Dood is een moment van transformatie, zoals de pijn bij de geboorte van een kind vergeten wordt zodra het nieuwe leven er is.”

Meer lezen? Martijn Steegen & Gilbert Van Belle, *Leven ondanks dood. Het passieverhaal volgens Johannes, (Averbodes Bijbelgidsen)*, Altiora, Averbode, 200 blz., 15,95 euro, ISBN 978 90 317 2465 9.

Advertentie

Verhuizen... dat nooit!

Alle verdiepingen weer bereikbaar

Vraag vrijblijvend informatie

0800 94 365 - GRATIS

Overal in België - 24u/24u!

Esthetisch en discreet!

Eigen fabricaat!

NIEUW
ook voor
smalle trappen

www.monolift.be

Trapliften - Huisliften

Ja, stuur mij uw GRATIS documentatie KL

NAAM

ADRES

TEL.

ThyssenKrupp Monolift nv - Kaleweg 20 - 9030 Gent - Fax 09 216 65 75 - info@monolift.be
Regionale centra: 02 217 37 84 - 03 239 21 43 - 011 25 25 43 - 09 216 65 65 - 050 34 54 50